

Svar på regeringsuppdrag

Rapport – Redovisning av plan för genomförande av uppdrag att förebygga felaktiga utbetalningar inom sjukpenningen

Försäkringskassan 2026

Datum: 2026-02-23

Redovisning av plan för genomförande av uppdrag att förebygga felaktiga utbetalningar inom sjukpenningen

Version 1.0

FK 2026/000948

Innehåll

Inledning	3
Om uppdraget.....	3
Nulägesbeskrivning av befintlig riskprofil inom sjukpenningen	3
Plan för arbetet.....	4
Plan för att se över och ta ställning till om befintlig riskprofil är effektiv i att förebygga felaktiga utbetalningar.....	4
Plan för att ta ställning till om det finns skäl att utveckla fler riskprofiler inom sjukpenningen för att förebygga och minska omfattningen av de felaktiga utbetalningarna	4
Plan för att komma fram till hur vi ska utveckla befintliga eller nya arbetssätt för kontroller både inför beslut och inför utbetalning	5

Inledning

Om uppdraget

Regeringen har i regleringsbrevet för 2026 gett Försäkringskassan i uppdrag att se över och ta ställning till om den befintliga riskprofilen inom sjukpenningen är effektiv för att förebygga felaktiga utbetalningar och därigenom minska behovet av återkrav.

Försäkringskassan ska även ta ställning till om det finns skäl att utveckla fler riskprofiler inom sjukpenningen för att förebygga och minska omfattningen av de felaktiga utbetalningarna, samt vid behov utveckla befintliga eller nya sådana riskprofiler. Myndigheten ska särskilt överväga om det finns skäl att använda uppgifter från de månatliga arbetsgivardeklarationerna i sådana riskprofiler.

För att förebygga felaktiga utbetalningar och minska behovet av återkrav ska Försäkringskassan också utveckla befintliga eller nya arbetssätt för kontroller inför beslut om sjukpenning.

En plan för hur uppdraget ska genomföras ska redovisas till Socialdepartementet senast den 1 mars 2026, och uppdraget ska slutredovisas till Socialdepartementet senast den 2 november 2026.

I denna rapport redovisar Försäkringskassan sin plan för genomförande.

Nulägesbeskrivning av befintlig riskprofil inom sjukpenningen

Försäkringskassan arbetar med flera olika metoder och tillvägagångssätt för att motverka, förebygga och stoppa felaktiga utbetalningar och bidragsbrott. För att få till en effektiv användning av myndighetens resurser eller identifiera felaktigheter som annars inte skulle ha upptäckts kan kontroller riktas mot de ärenden där sannolikheten för fel är högre. Ett sätt att hitta dessa riskärenden är att ta fram ett riskbaserat urval med hjälp av en riskprofil.

Inom sjukpenningen har vi sedan oktober 2025 en sammansatt kontroll för att identifiera risk för att en individ har arbetat för samma tid som denne fått sjukpenning. Den sammansatta kontrollen består av flera olika delar och innehåller bland annat en regelbaserad riskprofil. Syftet med riskprofilen är att identifiera vilka ärenden där individer har fått sjukpenning utbetald och som ska kontrolleras om de arbetat för samma tid (hädanefter kallad AGI-profilen).

AGI-profilen identifierar därmed i vilka ärenden det finns en förhöjd risk som ska kontrolleras mot Skatteverkets uppgifter om arbetsinkomster som Skatteverket har fått från arbetsgivardeklarationer på individnivå (AGI). När urvalet av ärenden har fastställts frågar Försäkringskassan Skatteverket huruvida individerna som ärendena avser har fått kontant ersättning¹ utbetald för samma tid som sjukpenningen. Skatteverket kontrollerar om individerna har en AGI-uppgift för någon av de efterfrågade perioderna vilket sedan återkopplas till Försäkringskassan. Försäkringskassan jämför därefter AGI-uppgifterna med uppgift om sjukpenninggrundande inkomst (SGI). Därefter initieras en riktad granskning av de mest utredningsvärda ärendena.

Förekomsten av arbetsinkomster för samma tid som sjukpenning kan indikera att den enskilde har en högre arbetsförmåga än vad ersättningen är beslutad utifrån eller att den enskilde fått en ersättning som sjukpenningen ska minskas med. Detta innebär att

¹ Kontant ersättning kan avse olika typer av utbetalningar till enskilda individer och som redovisas i arbetsgivardeklarationer på individnivå. Det kan exempelvis vara bruttolön.

kontrollen indikerar att det kan ha förekommit en felaktig utbetalning vilket inte betyder att något faktiskt är fel.

Plan för arbetet

Nedan redovisas Försäkringskassans plan för att besvara de ingående delarna i regeringsuppdraget.

Plan för att se över och ta ställning till om befintlig riskprofil är effektiv i att förebygga felaktiga utbetalningar

För att se över och ta ställning till om befintlig riskprofil inom sjukpenningen är effektiv för att förebygga felaktiga utbetalningar avser Försäkringskassan att genomföra en strukturerad utvärdering av den sammansatta kontroll som riskprofilen är en del av. Syftet med utvärderingen är att undersöka kontrollens träffsäkerhet och kostnad för hantering.

För att analysera kontrollens träffsäkerhet och förmåga att förebygga felaktiga utbetalningar kommer vi utvärdera i vilken utsträckning kontrollen identifierar ärenden där felaktiga utbetalningar förekommer samt i hur stor utsträckning kontrollen leder till att felaktiga utbetalningar förebyggs. Analysen ska bland annat omfatta:

- Antal och andel av de ärenden där riktad granskning gjorts och där felaktig utbetalning har konstaterats,
- Antal och andel av de ärenden där riktad granskning gjorts och där ingen felaktig utbetalning har konstaterats,
- Antal och andel av de ärenden där riktad granskning gjorts som lett till initierad kontrollutredning,
- Upptäckt felaktigt utbetalt belopp som överlämnats för återkravsutredning samt
- Belopp som genom kontrollen förhindrats från att betalas ut.

Utöver träffsäkerhet ska Försäkringskassan analysera kontrollens resursåtgång som följer av dess användning.

Resultatet från ovanstående ska vägas samman för att möjliggöra Försäkringskassans ställningstagande till om kontrollen är effektivt utformad för att förebygga felaktiga utbetalningar inom sjukpenning. Resultatet ska även ge underlag för ställningstagande om hur den redan implementerade kontrollen kan utvecklas.

Plan för att ta ställning till om det finns skäl att utveckla fler riskprofiler inom sjukpenningen för att förebygga och minska omfattningen av de felaktiga utbetalningarna

Försäkringskassan kommer genomföra en samlad analys för att ta ställning till om det finns skäl att utveckla fler riskprofiler inom sjukpenningen i syfte att förebygga och minska omfattningen av felaktiga utbetalningar.

Analysen kommer grunda sig i befintliga risker för felaktiga utbetalningar samt vid vilka tillfällen en riskprofil skulle kunna vara ett ändamålsenligt verktyg för att förebygga felaktiga utbetalningar jämfört med andra typer av kontroller.

Utöver detta kommer Försäkringskassan också att dra nytta av de slutsatser som görs i utvärderingen av redan implementerad riskprofil samt de erfarenheter myndigheten fått genom implementeringen och hanteringen av AGI-uppgifter. Dessa kommer vägas in i ett ställningstagande kring huruvida det finns skäl och möjlighet att använda AGI-uppgifterna i ytterligare riskprofiler.

Plan för att komma fram till hur vi ska utveckla befintliga eller nya arbetssätt för kontroller både inför beslut och inför utbetalning

Försäkringskassan avser att utreda hur befintliga och eventuella nya arbetssätt för kontroller inför beslut och inför utbetalning kan utvecklas i syfte att förebygga felaktiga beslut och utbetalningar och minska behovet av återkrav. Utredningen syftar till att skapa ett underlag för ställningstagande i slutredovisningen och innebär inte i detta skede några åtaganden om genomförande av förändringar.

Som utgångspunkt för arbetet kommer Försäkringskassan att ta fram en beskrivning av sjukpenningens kontrollsystem vars syfte är att säkra att beslut och utbetalningar av sjukpenning blir korrekta. Därefter kommer vi analysera och beskriva de mest centrala problemen i dagens kontrollsystem inför beslut och inför utbetalningar.

Med utgångspunkt i ovanstående kommer Försäkringskassan att analysera olika angreppssätt i hur kontrollsystemet skulle kunna utvecklas.

De ingående delarna ska därefter sammanställas och utgör gemensamt ett samlat underlag för ställningstagande i slutredovisningen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av avdelningschef Ulrika Havossar och verksamhetsutvecklare Rickard Grenholm, den senare som föredragande.

Nils Öberg

Rickard Grenholm